

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/347/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912212842
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6912212842.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, za ktorú koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ, proti žalovanému Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 9C/174/2012-212 zo dňa 30. 04. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“, resp. „súd prvého stupňa“) odvolaním napadnutým uznesením zastavil dovolacie konanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/1319/2014 zo dňa 17. 12. 2014 (prvý výrok). O náhrade trov prvostupňového konania rozhodol tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania (druhý výrok).

Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu vyplýva, že žalobca podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie. Okresný súd výzvou zo dňa 25. 02. 2015 vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie proti rozsudku v lehote 10 dní od doručenia výzvy s tým, že žalobca bol poučený o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku. Výzva okresného súdu bola právnenmu zástupcovi žalobcu doručená dňa 04. 03. 2015. Pretože žalobca nezaplatil súdny poplatok za dovolanie, okresný súd dovolacie konanie zastavil (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších právnych predpisov - ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“).

O náhrade trov prvostupňového konania okresný súd rozhodol podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“).

Proti uzneseniu okresného súdu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Uviedol, že podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod., ako je tomu pri položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku a preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/39/2007 z 29. 03. 2007, podľa ktorého „za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Prílohe zák. č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov), sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy“. V

tejto súvislosti ďalej uviedol, že v prílohe Zákona o súdnych poplatkoch nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. V rozpore so Zákonom súdnych poplatkov mu bola uložená poplatková povinnosť, ktorú nemal. Použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 Ústavy SR vylúčené. Podľa ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012. V danom prípade ním bola podaná žaloba pred 01. 10. 2012, konanie sa teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z. z., a preto v súvislosti s podaným dovolaním je nutné aplikovať právny stav do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil z nasledovných dôvodov:

Podľa ustanovenia § 2 ods. 4 prvá veta Zákona o súdnych poplatkoch, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1, 2 prvá, tretia veta Zákona o súdnych poplatkoch, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou. Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Konanie o súdnych poplatkoch je osobitne upravené v Zákone o súdnych poplatkoch a to v ustanoveniach § 12 až § 14. V ustanovení § 14 je vyjadrený vzťah Zákona o súdnych poplatkoch a Občianskeho súdneho poriadku ako vzťahu zákona špeciálneho (lex specialis), čo je v danom prípade Zákon o súdnych poplatkoch k zákonu všeobecnému (lex generalis) a to k Občianskemu súdному poriadku. Obidve tieto právne normy sú formálnymi prameňmi občianskeho procesného práva. Na časti procesného postupu, ktoré neupravuje Zákon o súdnych poplatkoch odlišne od Občianskeho súdneho poriadku, sa použijú primerane ustanovenia O. s. p.

Medzi dispozitívne úkony účastníka patrí i podanie mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania podľa ustanovenia § 236 a nasl. O. s. p.. Dispozičný princíp, ktorý je jednou zo základných zásad občianskeho súdneho konania, sa uplatňuje i v konaní dovolacom, ktoré bez návrhu nemôže byť začaté. Dovolanie teda plní funkciu návrhu na začatie dovolacieho konania.

V dovolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal dovolanie (§ 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatková povinnosť vzniká okamihom, v ktorom nastanú právne skutočnosti, s ktorými zákon spája vznik tejto povinnosti. Vznik poplatkovej povinnosti značí vznik povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Vznik poplatkovej povinnosti spôsobujú výlučne procesnoprávne skutočnosti predvídané normami procesného práva. V dovolacom konaní vzniká poplatková povinnosť dovolateľovi (poplatníkovi) podaním dovolania (§ 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch). Po podaní dovolania vo veciach poplatkov za konanie na dovolacom súde rozhoduje súd, ktorý rozhodoval v prvom stupni (§ 12 ods. 2 prvá veta Zákona o súdnych poplatkoch). Súd prvého stupňa vyzve dovolateľa na zaplatenie súdneho poplatku (tzv. vzor 4a O. s. p.), pretože v prípade nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie (vo veci samej) súd dovolacie konanie zastaví.

V preskúmanej veci je odvolaním napadnuté uznesenie, ktorým súd prvého stupňa zastavil dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie.

V súvislosti s odvolacími argumentmi žalobcu odvolací súd uvádza, že súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym

úradným postupom bolo ex lege podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch oslobodené od poplatku od 01. 07. 2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zák. č. 273/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Išlo o vecné oslobodenie od poplatku (vecné oslobodenie znamená, že určité druhy konania sú oslobodené od súdnych poplatkov vzhľadom na predmet konania, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 4 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch). Zákomom č. 286/2012 Z. z. z 11. 09. 2012, ktorým sa mení a dopĺňa zák. NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novele Zákona o súdnych poplatkoch, pričom bolo vypustené s účinnosťou od 01. 10. 2012 ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúceho sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z intertemporálneho ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch v súvislosti s účinnosťou novely Zákona o súdnych poplatkoch č. 286/2012 Z. z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012.

Pri výklade predmetného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu Zákona o súdnych poplatkoch a použiť definície pojmu poplatkový úkon (§ 1 Zákona o súdnych poplatkoch), ako aj vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 Zákona o súdnych poplatkoch) a ostatnú terminológiu aplikovanú v Zákone o súdnych poplatkoch.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý, alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30. 09. 2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity jedine vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30. 09. 2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho stavu pred novelou č. 286/2012 Z. z.

V prípade podania dovolania vzniká poplatková povinnosť podľa ustanovenia § 5 Zákona o súdnych poplatkoch až podaním dovolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo dovolanie podané po 30. 09. 2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30. 09. 2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v dovolacom konaní právny stav účinný po 30. 09. 2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01. 10. 2012 vyplýva, že zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20,- Eur.

Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 prvá veta Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto potom poplatková povinnosť za dovolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia dovolacieho konania.

Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca podal na okresný súd dňa 27. 09. 2012 žalobu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov, ktorá mu mala byť spôsobená (okresným súdom) nesprávnym úradným postupom. Pretože do 30. 09. 2012 konanie bolo vecne oslobodené od súdneho poplatku, navrhovateľovi nevznikla podaním návrhu poplatková povinnosť a to prihladnuc i na intertemporálne ustanovenie § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch.

Proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/1319/2014-111 zo dňa 17. 12. 2014, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 9C/174/2012- 46 zo dňa 25. 06. 2014 o zamietnutí žaloby žalobcu, podal žalobca dovolanie dňa 12. 02. 2015, a teda dňom podania dovolania sa začalo dovolacie konanie.

Pretože poplatková povinnosť žalobcu v dovolacom konaní vznikla podaním dovolania a od 01. 10. 2012 na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla žalobcovi

povinnosť zaplatiť súdny poplatok za dovolanie podľa ustanovenia § 6 ods. 2 tretia veta Zákona o súdnych poplatkoch, položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, I. Poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, a to vo výške 40,- Eur.

Odvolačný súd poukazuje na to, že jedine v prípade, ak by nielen konanie na okresnom súde, ale zároveň aj dovolacie konanie sa začalo do 30. 09. 2012, vzťahovalo by sa vecné oslobodenie od poplatku podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch aj na dovolacie konanie podľa ustanovenia § 4 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch.

Odvolačný súd konštatuje, že okresný súd správne vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, súdny poplatok stanovil v správnej výške a poučil žalobcu aj o možnosti zastavenia konania ako následku nezaplatenia súdneho poplatku. V dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku žalobcom v stanovenej lehote okresný súd dôvodne dovolacie konanie zastavil (§ 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch).

Pretože žiadna z odvolacích námietok žalobcu nebola dôvodná, odvolací súd potom uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa ust. § 219 ods.1, 2 O. s. p. potvrdil.

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania postupoval odvolací súd v súlade s ustanovením § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že analogicky aplikoval ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. Dôvodom takéhoto postupu je skutočnosť, že Občiansky súdny poriadok neobsahuje osobitnú úpravu rozhodovania o trovách odvolacieho konania v prípade, ak je dovolacie konanie zastavené. Samotné ustanovenie § 224 ods. 1 O. s. p. odkazuje na použitie ustanovení o trovách konania pred súdom prvého stupňa. Preto bolo potrebné rozhodnúť o trovách odvolacieho konania podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p., ktoré upravuje problematiku svojou povahou najbližšiu zastaveniu dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Vychádzajúc z tohto právneho názoru odvolací súd rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.